

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Розгорнутий тематичний план
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Бібліотечна справа”
(на основі повної загальної середньої освіти)

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Розгорнутий тематичний план
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Бібліотечна справа”
(на основі повної загальної середньої освіти)

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Розгорнутий тематичний план

для вищих навчальних закладів культури і мистецтв

I–II рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006. – 12 ст.

Пояснювальна записка

Курс “Українська сучасна література” має на меті не лише розкрити в загальних рисах складний та суперечливий розвиток літературного життя, а й підсумувати засвоєні знання історії художнього слова. Особливе значення надано українському письменству в національному житті, різним стильовим напрямкам літератури, осмисленню їх за принципами об’єктивного історизму, вирізнення справжніх художніх творів з-поміж псевдохудожніх.

Загальне похваллення літературного, мистецького, наукового життя в Україні насправді є відгомонам глобальних зрушень у політичному, соціальному, культурно-мистецькому прогресі людства.

Хроніка літературно-мистецького процесу засвідчує строкатість і нерівність розвитку української культури, зокрема, і літературного життя: засновано нові видання; підживлені національні джерела, заблоковані у попередні десятиліття, повертаються в естетичний обіг, хоч і неповно і надзвичайно повільно, реабілітовані імена письменників та їх книги; виникають нові продуктивні тенденції літературного процесу.

Позитивні тенденції в літературі 60–90-х рр. спричиняють становленню поетичного кінематографа, розвитку традицій української музики, образотворчого мистецтва; знімаються заборонні знаки з історичних тем, поширюються твори умовно-алегоричного спрямування, усвідомлюються трагедії Чорнобиля, ліквідовуються “білі плями” в літературі.

Сучасне художнє життя в Україні чимдалі окреслюється як природний процес, без штучних обмежень, ідеологічних заборон, з появою оригінальної когорти митців, яка засвідчує самодостатність і духовно здорову творчість.

Саме ці обставини спричинили до переосмислення та суттєвої зміни в подачі сучасного літературного процесу для студентів училищ культури та мистецтв.

Основними завданнями вивчення літератури у навчальному закладі гуманітарного спрямування є:

- формування національної свідомості громадян України засобами художнього слова;
- розвиток особистості в системі загальнолюдських цінностей майбутнього працівника культури;

Укладач	Т. С. Дяченко – викладач Житомирського училища культури і мистецтв ім. І. Огієнка
Рецензенти:	В. Д. Усатий – доцент, викладач Житомирського державного університету ім. І. Франка, кандидат педагогічних наук Н. М. Палюх – викладач-методист Волинського державного училища культури і мистецтв
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько
Редактор	Л. М. Трачук

© Дяченко Т. С., 2006
© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006

- набуття навичок ідейно-художнього аналізу літературного твору;
- формування естетичних умінь і навичок літературно-художнього аналізу творів.

Програма передбачає вивчення окремих тем на історико-літературній основі з обов'язковим ознайомленням із розділами теорії літератури та літературно-критичними статтями про письменників, літературний процес певного періоду.

Список творів для додаткового читання може бути доповнений викладачем (він не є обов'язковим, викладач може вибирати на свій розсуд найважливіші твори і рекомендувати їх для самостійного читання).

№	Розподіл годин за темами	Орієнтована кількість годин
1	Вступ. Завдання навчальної дисципліни "Українська сучасна література". Сучасний стан літератури. Панорама літератури ХХ ст. Періоди, етапи розвитку. Особливості національно-культурного відродження. Книговидавнича справа. Значення для літератури міжнародних культурно-освітніх зв'язків, роль української діаспори. Соціальний статус письменника.	<p>"Бібліотечна справа" 2</p> <p>"Народна художня творчість" 2</p>
2	Культурно-історична епоха ХХ ст.: проблеми, тенденції, визначальні художньо-стильові напрями і течії в літературі. Загальна характеристика модернізму. Найвидатніші імена на літературній карті України ХХ ст. Література елітна і масова. Д. Чижевський. Культурно-історичні епохи. Українське слово. Кн. 1. – К: Аконт, 2003	<p>4</p> <p>2</p>

3	<p>"Українська поезія та її національна чинність". Д. Державін. Високий (розвинутий) модернізм. Розгром українського поетичного слова у 20–30 роки ХХ ст. Письменники-модерністи "празької школи". Нью-Йоркська група. Мітософічна поезія. Київська школа поетів. "Бу-Ба-Бу", "Пропала грамота", "ЛуГоСад", "Нова дегенерація". О. Черненко. Нове духовне світовідчуття в поезіях українських дисидентів. Українське слово. Кн. 1–4. К.: Аконт, 2003</p> <p>В. Стус. Зникоме розцвітання особистості. Українське слово. Кн. 1–4. – К.: Аконт, 2003</p>	<p>4</p> <p>2</p>
4	Семінар. Тема сутності людського буття у перехресних вимірах – загальнолюдських, особистісних, матеріальних і духовних, миттєвих і непроминутих, в українській поезії кінця ХХ ст. (за творами А. Демиденка, Д. Луценка, М. Луківа, В. Крищенка).	<p>2</p> <p>2</p>
5	<p>Особливості розвитку української прози ХХ ст. Проза 20–30 рр. ХХ ст. Епоха тоталітаризму в Україні й активного йому супротиву. Ідеологічна література в Україні й діаспорі (Д. Гуменна, Д. Нитченко, Л. Полтава, І. Чендей, М. Понеділок, В. Земляк, В. Вовк та ін.).</p> <p>Історична тема в українській літературі: втрати, пошуки, знахідки. Загальний огляд. Р. Іваничук про історичні події в житті українського народу. Огляд творчості. "Яничари" ("Мальви"). Трагічні сторінки історії України ХVІІ ст.: "Орда", "Журавлиний крик". Публіцистика.</p>	<p>4</p> <p>2</p>

6	Український історичний роман (П. Загребельний, Р. Федорів, Ю. Мушкетик, В. Малик, В. Шевчук, Р. Іванченко, В. Чемерис та ін.). Історичні романи Ю. Мушкетика. Огляд. Д. Міщенко про найвидатніші події з історії України. Огляд творів історичної тематики. “Бунтівний князь”. Аналітичний підхід до фактів і постатей національної історії пошук у ній уроків для сучасності, активне особистісне начало.	6 2
7	В. Державін. Національна література як мистецтво. Мистецька мета і метод національної літератури. Українське слово. Кн. 1–4. – К.: Аконіт, 2003	6 2
8	Тема другої світової війни в художніх творах українських письменників. Дві точки зору на події воєнних літ (О. Гончар, О. Довженко, Г. Тютюнник, М. Стельмах). Огляд. І. Багряний “Людина біжить між прірвою” – перший твір великопрозового жанру про трагічну героїчну долю приреченої на загиб, але затятої у своєму протиставленні ворожим силам людини в ситуації чужої війни на її “не своїй землі”. Сюжет, художні особливості твору. Аналіз.	4 2
9	У. Самчук “Чого не гоїть вогонь”. Людина, її сутність у складних випробуваннях часу і війни. Розгляд подій другої світової війни у новому ракурсі історії.	2 2
10	Українське село в художній прозі (огляд). Тема голодомору 33-х років у творах У. Самчука, В. Барки. Складні процеси сільського життя у творах М. Стельмаха, Г. Тютюнника, О. Довженка. К. Мотрич: “За тайною неба”, “Листя землі”. В. Дрозд, “Лебедина зграя”, В. Земляк та ін. Українське село в “малій” прозі (Є. Гуцало, Гр. Тютюнник).	4 2

11	Людина та екологія. Тема Чорнобильського лиха у художніх творах (огляд). Тривожні роздуми над суперечностями сьогодення світу, критерії, оцінки суду совісті в романі В. Яворівського “Марія з полином в кінці століття”. Художнє достоїнство повісті Ю. Щербака “Чорнобиль”. Реальні події, чесна і мужня позиція письменника, лікаря, громадянина. К. Мотрич “Звізда Полин”. Усвідомлення відповідальності перед роздертою болями світу живою душею.	4 2
12	Морально-етичні проблеми прози другої половини ХХ ст. (за творами О. Гончара, М. Стельмаха, В. Собка, В. Дрозда, І. Чендей, М. Скальського, Ю. Покальчука, В. Шевчука, Ю. Щербака, Є. Гуцала, Д. Міщенка, К. Мотрич та ін.) А. Дімаров “Містечкові історії”. Історії з життя про мораль і етику сучасного суспільства. Проблеми “здорової” моралі. Ю. Щербак (“Причини і наслідки”). Л. Костенко. Гуманітарна аура, або Дефект головного дзеркала // “Українське слово”. – К.: Аконіт, 2003	4 2
13	Науково-фантастична та пригодницька література. Популярність творів українських авторів: причини і передбачення за творами О. Бердника, О. Тесленка, А. Колісниченка, В. Тимчука, Л. Копань, Р. Самбука). Проблеми і завдання “конкурентоздатної” пригодницької, детективної, наукової та фантастичної прози. Жанрово-стильові пошуки.	2 2

14	<p>Документальність як визначальний компонент української прози 60–80 рр. ХХ ст. Романи-біографії В. Дрозда, О. Сизоненка, В. Бойка,; белетризовані біографії та романи-есе С.Плачинди, М. Слабошпитицького, Ю. Хорунжого, Є. Товстухи та ін. Мемуарна проза.</p> <p>Художньо-біографічна літератур. Значення художньо-біографічних літературних творів для вивчення творчості Тараса Шевченка (О. Іваненко, С. Васильченко, З. Тулуб), Лесі Українки (М. Олійник, К. Гранат, А. Костенко), І. Франка (П. Колесник, Р. Горак), П. Тичини (С. Тельнюк) та ін.</p>	4 2
15	<p>Гумор та сатира в українській літературі. Сучасна антологія гумору та сатири. Засоби умовності, народно-сміхової культури у творах О. Черногуза, Є. Дударя, П. Глазового, П. Ребра, Г. Бойка, О. Жолдака, Є. Стріхи. Редакційні фейлетони та усмішки журналів “Перець”, “Крокодил”.</p> <p>І. Качуровський. Гумор української еміграції. Українське слово. В 4т. – К.: Аконіт, 2003.</p> <p>Семинар. Комічне в сучасній українській прозі. Українська сатира та гумор на шляхах становлення і розвитку.</p>	4 2
16	<p>Симптоми “хвороби” драматургії: схематизм, штампи, фальш, агітковий примітивізм, спрощення дійсності (О. Корнійчук, Я. Галан та ін.). Етапна межа драматургічного поступу (О. Левада, М. Стельмах, О. Коломієць, П. Загребельний, Ю. Щербак, О. Підсуха та ін.). Народна інтелігентність як прикмета внутрішнього аристократизму (“Дума про тебе” М. Стельмаха, “Голубі олені” О. Коломіїця, “Живи, Крутояре” О. Підсухи, “Під високими зорями” М. Зарудного та ін.). Конфлікт поколінь (О. Коломієць “Дикий Ангел”, “Мені тридцять” Л. Хоролець та ін. Історична тематика (Ю. Щербак, І. Кавалерідзе, П. Загребельний).</p> <p>Стан сучасної драматургії. Огляд творчості О. Коломіїця, Я. Стельмаха, М. Зарудного, В. Минка та ін.</p>	4 2

17	<p>Сучасна українська література: панорама літературного життя останніх двох десятиліть ХХ ст. Позитивні тенденції розвитку. Асоціації, літурги, творчі лабораторії, літературно-мистецькі теорії та моделі. “Краща книга року” (“Слово і час”) Ю. Андрухович, О. Забужко, С. Павличко, С. Йовенко, М. Матіоса та ін.</p> <p>Визначні майстри перекладацького мистецтва. Письменники – лауреати Шевченківської премії, премії ім. Лесі Українки, П. Тичини, М. Рильського та ін.</p>	2 2
----	--	--------

Рекомендована література:

1. *Історія української літератури*: У 2 т. – К., 1988
2. *Історія української літератури*: У 2 кн. Підручник / за ред.В. Дончика. – К.: Либідь, 1998
3. *Українська література ХХ сторіччя*: навчальний посібник. – К., 1993
4. *Українське слово*. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Кн.1, 2, 3, 4. – К., 1994
5. *Українське слово*. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Вид 3. Кн. 1–4. – К.: Аконті, 2003

Для нотаток

Навчальне видання

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
Розгорнутий тематичний план
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Укладач Т. С. Дяченко

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 0,68. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206–47–29, 206–47–21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої
продукції № 2006 від 04.11.2004 р.